

ERASMUS+ PROJECT
Re@WBC

Enhancement of HE research potential
contributing to further growth of the WB region

Projekat: Jačanje istraživačkog potencijala u visokom obrazovanju kao doprinos daljem razvoju regije Zapadnog Balkana – Re@WBC

Aktivnost 3.3: Obuka mladih istraživača Zapadnog Balkana u oblasti metodologije naučnog rada

Analiza sadržaja ***Teorija i praksa***

Olivera Komar

Nemanja Batrićević

Univerzitet Crne Gore, 21. novembar, 2017. godine

Šta je analiza sadržaja?

- Istraživački metod koji podrazumijeva **subjektivnu interpretaciju** sadržine teksta kroz **sistematični proces kodiranja** i identifikacije tema i obrazaca.
- Analizom sadržaja podrazumevamo sistematsko prebrojavanje, procjenjivanje, interpretiranje i analizu materijalnih formi komunikacije između pojedinaca ili grupa.
- "Tekst" u fizičkoj formi
  - Usmeni, pisani, elektronski
  - Riječi, teme, simboli, slike
- Kvantitativan ili kvalitativan metod?

Šta **nije** Analiza sadržaja?

- Čitanje tekstova
- Čitanje i analiza zakona, propisa, strateških dokumenata
- Čitanje literature
- Čitanje internet i drugih izvora
- **Analiza sadržaja nije sinonim za čitanje!!!**

Kad se koristi Analiza sadržaja?

- Nisu sva pitanja primjerena za ovu metodu.
- Analiza sadržaja je metoda koja se koristi u situacijama kada se preko jezika simbola i strukture značenja može doći do odgovora na istraživačko pitanje.
  - Kada nas interesuje priroda i oblici komunikacije.
  - Odgovori na pitanje „ko poručuje šta, kome, kako, zašto i s kojim efektom?“ (H. Lasswell)
    - Poruka, pošiljalac, publika
    - Brojimo, ocjenjujemo, grupišemo, povezujemo, tražimo manifestna i latentna značenja
- Deskriptivna, a ne objašnjavajuća tehnika

Uloga istraživača

- Vršiti odabir, evaluaciju, kvalifikaciju
- Kodira
- Pokušaj objektivizacije kroz više koderova (moguće kod zatvorenih kodova)

Vrste analize sadržaja

- Konvencionalna
  - Kodovi nisu unaprijed dati, već ih istraživač "prepoznaje" u tekstu
  - Induktivna logika dizajna, kvalitativna "filozofija"
  - Koristi se kad nema jasnog, prethodno definisanog teorijskog okvira, prednost jer nema "nametanja" predefinisanog teorijsko-konceptualnog okvira, znanje "dolazi" iz teksta slobodno
- Iščitavanjem teksta do ključnih koncepata
- Ključni koncepti se izdvajaju i kategorišu
- Kategorije se hijerarhijski organizuju i formiraju kodovi
- Kodovi se grupišu u klastere

Vrste analize sadržaja

- Direktivna
  - Teorijom strukturiran proces
  - Deduktivna logika istraživanja
  - Targetiranim pitanjima se identifikuju teorijom definisani koncepti
  - Ključna karakteristika – predefinisano kodiranje sistema

Vrste analize sadržaja

- Sumarna
  - Identifikacija i kvantifikacija određenih riječi u tekstu
  - Cilj nije da se zaključi o značenju riječi **već da se utvrde obrasci i matrice korišćenja riječi**
    - Kvantitativna se zadržava na prebrojavanju riječi
    - Sumativna traži latentne sadržaje, ne zadržava se na prebrojavanju već podrazumijeva interpretaciju.

Pregled

Tip analize	Počinje sa...	Trenutak definisanja kodova i ključnih riječi	Izvor kodova i ključnih riječi
Konvencionalna	Opservacijama	Tokom samog procesa analiza	Kodovi proishode iz podataka
Direktivna	Teorijom	Kodovi su definisani prije i tokom analize	Kodovi proishode iz teorije i relevantnih nalaza istraživanja
Sumarna	Ključnim riječima	Ključne riječi su identifikovane prije i tokom analize	Ključne riječi proističu iz interesovanja istraživača ili iz pregleda literature

Literatura:

- Hsieh, Hsiu-Fang, Shannon, Sarah E. (2005). Three Approaches to Qualitative Content Analysis. *Qualitative Health Research*, 1278-1288
- Bešić, Miloš. *Metodologija političkih nauka*. 167-178

UCG

University of Montenegro

ERASMUS+ PROJECT
Re@WBC

Enhancement of HE research potential
contributing to further growth of the WB region

Thank you for your attention.